

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: March/April-2023
History (Optional) Paper-V

HISO5: History of Modern Maharashtra (1960-2000)

Day and Date: Tuesday, 02/05/2023

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 The first Cotton mill in Maharashtra was started at-----
 A) Ichalkaranji B) Solapur C) kolhapur D) Mumbai
- 2 Where the Sugarcane Research Center is located in Maharashtra?
 A) Lonand B) Sekhmirewadi C) Padegaon D) Kagal
- 3 In the year.....The Aare Milk Dairy Colony was established
 A) 1947 B) 1948 C) 1949 D) 1950
- 4 The Second Co-operative Act was passed by the Indian Government in ----
 A) 1918 B) 1920 C) 1912 D) 1904
- 5 Pravara Sahakari Bank Limited (Schedule Bank) was established in
 A) 1973 B) 1974 C) 1975 D) 1976
- 6 Muslim Satyashodhak Samaj was established in.....
 A) 1970 B) 1972 C) 1975 D) 1976
- 7was the chief minister of Maharashtra at the time of the name extension of Marathwada University.
 A) Yashwantrao Chavan B) Shankarrao Chavan C) Shard Pawar D) Barr. Babasaheb Bhosale
- 8 Dalit Panther was established in -----
 A) Thane B) Mumbai C) Aurangabad D) Nagpur
- 9 .-----is the symbol of the Dalit Panther movement.
 A) Black leopard B) Tiger C) Lion D) None of these
- 10 Muslim Women's Council was held in Pune in the year
 A) 1971 B) 1972 C) 1973 D) 1974
- 11 The chief minister -----decided to give free education up to 10th standard to all the girls.
 A) Yashwantrao Chavan B) Shankarrao Chavan C) Shard Pawar D) Barr. Babasaheb Bhosale
- 12 The National Education Commission was established on 14th July 1964 under
 the chairmanship of -----
 A) Dr. Radhakrishnan B) Mudaliar C) Dr. Kothari D) None of these
- 13 Shivaji University, Kolhapur was established in the year-----
 A) 1962 B) 1963 C) 1964 D) 1965

14 The ----- Commission is known as the Secondary Education Commission.

- A) Hunter Commission B) Mudaliar Commission D) Kothari Commission D) Ramamurthy Commission

15 For out-of-school children scheme has been implemented by the Government of Maharashtra

- A) Vastishala B) Mahatma Phule Education Guarantee Scheme C) Shugar School D) Setu School

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 First Cooperative Act (1904)
- 2 Goods exported from Maharashtra
- 3 Principle of Satyashodhak Samaj
- 4 Savitribai Phule Dattak Palak Yojana (1983)

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Mention Types of Natural Disasters
- 2 Explain role of Vidrohi Cultural movement
- 3 Give detailed information about the employment guaranty scheme
- 4 Explain the educational contribution of Karmaveer Bhaurao Patil

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Discuss other industries under Pravara Cooperative Sugar Factory
- 2 Write detailed information about the progress of primary education in Maharashtra.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 महाराष्ट्रातील पहिली सूतगिरणी -----या येथे सुरु झाली
अ) इचलकरंजी ब) सोलापूर क) कोल्हापूर ड) मुंबई
- 2 महाराष्ट्रात ऊस संशोधन केंद्र कोठे स्थापन झालेले आहे.?
अ) लोणंद ब) शेखमिरेवाडी क) पाडेगांव ड) कागल
- 3 आरे दुग्ध वसाहतीची स्थापनासाली झाली.
अ) १९४७ ब) १९४८ क) १९४९ ड) १९५०
- 4 भारत सरकारने -----साली दुसरा सहकार कायदा पास केला
अ) १९१८ ब) १९२० क) १९१२ ड) १९०४
- 5 प्रवरा सहकारी बँक लिमिटेड(शेड्युलबँक) ची साली स्थापना झाली.
अ) १९७३ ब) १९७४ क) १९७५ ड) १९७६
- 6 मुस्लीम सत्यशोधक समाजाची स्थापनामध्ये झाली.
अ) १९७० ब) १९७२ क) १९७५ ड) १९७६

- 7हे मराठवाडा विद्यापीठ नामविस्तारावेळी महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री होते.
अ) यशवंतराव चव्हाण ब) शंकरराव चव्हाण क) शरद पवार ड) बॅरि.बाबासाहेब भोसले
- 8 दलित पँथरची स्थापना -----या शहरात झाली
अ) ठाणे ब) मुंबई क) औरंगाबाद ड) नागपूर
- 9 दलित पँथर चळवळीचे ----- हे निशाण आहे.
अ) काळा चित्ता ब) वाघ क) सिंह ड) यापैकी नाही
- 10साली पुणे येथे मुस्लीम महिला परिषद भरविण्यात आली होती.
अ) १९७१ ब) १९७२ क) १९७३ ड) १९७४
- 11 दहावीपर्यंत मुलींना मोफत शिक्षण देण्याचा निर्णय -----या मुख्यमंत्र्यांनी घेतला
अ) यशवंतराव चव्हाण ब) शंकरराव चव्हाण क) शरद पवार ड) बॅरि.बाबासाहेब भोसले
- 12 -----यांच्या अध्यक्षतेखाली १४ जुलै १९६४ रोजी राष्ट्रीय शिक्षण आयोगाची स्थापना करण्यात आली.
अ) डॉ.राधाकृष्णन ब) मुदलियार क) डॉ.कोठारी ड) यापैकी नाही
- 13 शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर या विद्यापीठाची स्थापना यावर्षी झाली
अ) १९६२ ब) १९६३ क) १९६४ ड) १९६५
- 14 माध्यमिक शिक्षण आयोग म्हणून -----आयोग ओळखला जातो
अ) हंटर आयोग ब) मुदलियार आयोग क) कोठारी आयोग ड) राममूर्ती आयोग
- 15 शाळाबाह्य मुलांसाठीही योजना महाराष्ट्र शासनाने राबविली आहे
अ) वस्तीशाळा ब) महात्मा फुले शिक्षण हमी योजना क) साखर शाळा ड) सेतू शाळा

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 पहिला सहकारी कायदा
- 2 महाराष्ट्रातून निर्यात होणारा माल
- 3 सत्यशोधक समाजाची तत्वे
- 4 सावित्रीबाई फुले दत्तक पालक योजना (१९८३)

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 नैसर्गिक आपत्तीचे प्रकार सांगा
- 2 विद्रोही सांस्कृतिक चळवळीची भूमिका स्पष्ट करा
- 3 रोजगार हमी योजनेविषयी माहिती लिहा
- 4 कर्मवीर भाऊराव पाटील यांचे शैक्षणिक योगदान स्पष्ट करा

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 प्रवरा सहकारी साखर कारखान्यांतर्गत असलेल्या इतर उद्योगांची चर्चा करा
- 2 महाराष्ट्रातील प्राथमिक शिक्षणाच्या प्रगतीविषयी सविस्तर माहिती लिहा

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: March/April-2023

History (Optional) Paper-V

HISO5: History of Modern Maharashtra (1960-2000)

Day and Date: Tuesday, 02/05/2023

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

- 1 महाराष्ट्रातील पहिली सूतगिरणी -----या येथे सुरु झाली
अ) इचलकरंजी ब) सोलापूर क) कोल्हापूर ड) मुंबई
Option 1
- 2 महाराष्ट्रात ऊस संशोधन केंद्र कोठे स्थापन झालेले आहे.?
अ) लोणंद ब) शेखमिरेवाडी क) पाडेगांव ड) कागल
Option 3
- 3 आरे दुग्ध वसाहतीची स्थापनासाली झाली.
अ) १९४७ ब) १९४८ क) १९४९ ड) १९५०
Option 3
- 4 भारत सरकारने -----साली दुसरा सहकार कायदा पास केला
अ) १९१८ ब) १९२० क) १९१२ ड) १९०४
Option 3
- 5 प्रवरा सहकारी बँक लिमिटेड(शेड्युलबँक) ची साली स्थापनाझाली.
अ) १९७३ ब) १९७४ क) १९७५ ड) १९७६
Option 3
- 6 मुस्लीम सत्यशोधक समाजाची स्थापनामध्ये झाली.
अ) १९७० ब) १९७२ क) १९७५ ड) १९७६
Option 1
- 7हे मराठवाडा विद्यापीठ नामविस्तारावेळी महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री होते.
अ) यशवंतराव चव्हाण ब) शंकरराव चव्हाण क) शरद पवार ड) बॅरि.बाबासाहेब भोसले
Option 3
- 8 दलित पॅथरची स्थापना -----या शहरात झाली
अ) ठाणे ब) मुंबई क) औरंगाबाद ड) नागपूर
Option 2
- 9 दलित पॅथर चळवळीचे ----- हे निशाण आहे.
अ) काळा चित्ता ब) वाघ क) सिंह ड) यापैकी नाही
Option 1
- 10साली पुणे येथे मुस्लीम महिला परिषद भरविण्यात आली होती.
अ) १९७१ ब) १९७२ क) १९७३ ड) १९७४
Option 4
- 11 दहावीपर्यंत मुलींना मोफत शिक्षण देण्याचा निर्णय -----या मुख्यमंत्र्यांनी घेतला
अ) यशवंतराव चव्हाण ब) शंकरराव चव्हाण क) शरद पवार ड) बॅरि.बाबासाहेब भोसले
Option 4
- 12 -----यांच्या अध्यक्षतेखाली १४ जुलै १९६४ रोजी राष्ट्रीय शिक्षण आयोगाची स्थापना करण्यात आली.
अ) डॉ.राधाकृष्णन ब) मुदलियार क) डॉ.कोठारी ड) यापैकी नाही
Option 3
- 13 शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर या विद्यापीठाची स्थापना यावर्षी झाली
अ) १९६२ ब) १९६३ क) १९६४ ड) १९६५
Option 1
- 14 माध्यमिक शिक्षण आयोग म्हणून -----आयोग ओळखला जातो
अ) हंटर आयोग ब) मुदलियार आयोग क) कोठारी आयोग ड) राममूर्ती आयोग
Option 2

- 15 शाळाबाह्य मुलांसाठीही योजना महाराष्ट्र शासनाने राबविली आहे
अ) वस्तीशाळा ब) महात्मा फुले शिक्षण हमी योजना क) साखर शाळा ड) सेतू शाळा

Option 2

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 पहिला सहकारी कायदा

Ans:

- 2 महाराष्ट्रातून निर्यात होणारा माल

Ans:

- 3 सत्यशोधक समाजाची तत्वे

Ans:

- 4 सावित्रीबाई फुले दत्तक पालक योजना (१९८३)

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 नैसर्गिक आपत्तीचे प्रकार सांगा

Ans:

- 2 विद्रोही सांस्कृतिक चळवळीची भूमिका स्पष्ट करा

Ans:

- 3 रोजगार हमी योजनेविषयी माहिती लिहा

Ans:

- 4 कर्मवीर भाऊराव पाटील यांचे शैक्षणिक योगदान स्पष्ट करा

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 प्रवरा सहकारी साखर कारखान्यांतर्गत असलेल्या इतर उद्योगांची चर्चा करा

Ans:

- 2 महाराष्ट्रातील प्राथमिक शिक्षणाच्या प्रगतीविषयी सविस्तर माहिती लिहा

Ans:
